

Project No. 24-22

BIETENPULP

Een ad libitum te verstrekken voer op basis van perspulp aan dragende zeugen

Projectleider: J. Haaksma

1. Inleiding

In de huidige varkenshouderij worden dragende zeugen zonder biggen beperkt gevoerd. Per dag worden één of twee maal enkele kilogrammen van een geconcentreerd krachtvoer verstrekt om aan de minimale behoefte voor onderhoud en groei van de foetussen te voldoen. Uit onderzoek is gebleken dat de dieren fysiek en nutritioneel onvoldoende verzadigd worden en orale stereotypieën gaan vertonen. Uit oogpunt van dierwelzijn is dit zeer ongewenst en er wordt gezocht naar alternatieven. Door de dieren onbeperkt te voeren, kunnen deze problemen worden voorkomen. De huidige voeders zijn hiervoor ongeschikt. De dieren vervetten, met daarbij negatieve gevolgen voor reproductie en gezondheid. Door bietenpulp in het voer voor dragende zeugen op te nemen, kunnen deze problemen wellicht wel worden voorkomen.

Het ad libitum kunnen voeren van dragende zeugen met een rantsoen op basis van bietenpulp, waarbij tevens positieve effecten op stereotiep gedrag, welzijn en gezondheid zichtbaar worden, biedt goede mogelijkheden voor de afzet van bietenperspulp naar de varkenshouderij.

Het doel van het onderzoek is het ontwikkelen van een in potentie ad-libitumrantsoen voor dragende zeugen op basis van (>50%) perspulp en het bestuderen van aspecten die hierbij van belang zijn. Het onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met ID-Lelystad.

2. Werkwijze

Het onderzoek is in drie fasen uitgevoerd met groepsgewijze dragende zeugen.

Fase A:

- samenstellen en optimaliseren van het rantsoen;
- ontwikkelen van een voersysteem voor een ongestoorde individuele opname.

Fase B:

- gewichtontwikkeling, spekdikte en gezondheidstoestand van de zeug, aantal biggen, geboortegewicht en groei van de biggen.

Fase C:

- onderzoek naar de welzijnsimplicaties.

3. Resultaten

Fase A: de resultaten van fase A zijn in het IRS Jaarverslag 1999 opgenomen.

Fase B: de zeugen zijn volgens de in Nederland geldende normen gevoerd. Desalniettemin was de groei in de dracht gering (gemiddeld 16,3 kg tegen 59,7 kg normaal). De spekdiktetoename was nihil. De spekdikte op het eind van de dracht bedroeg 11,9 mm tegen 18-20 mm normaal.

Opmerkelijk was de goede algemene gezondheidstoestand, de vitaliteit en de gezonde kleur van de zeugen. Het aantal biggen (12,45 biggen per toom), het geboortegewicht (gemiddeld 1.420 g) en de groei van de biggen (toomgewicht 65,8 kg op een leeftijd van 27,8 dagen) zijn goed te noemen.

Hypothese: zeugen tijdens de dracht ad libitum gevoerd met perspulp ontwikkelen een grote maagcapaciteit en kunnen daardoor direct na het werpen voldoende voer opnemen voor de benodigde melkproductie. Energie-inefficiënte processen, zoals het aanzetten en weer afbreken van extra vet (rugspek), om de te geringe voeropnamecapaciteit te compenseren, zijn dan niet nodig. De efficiëntie wordt hierdoor sterk verbeterd, bovendien komt het de gezondheid van de zeug ten goede.

Fase C: tot ruim een uur na een nieuwe voergift stond gemiddeld de helft van de zeugen nog te eten. Er zijn niet of nauwelijks afwijkende gedragingen waargenomen. Dit duidt op een reeds in de literatuur vermeld positief effect van perspulp op het verminderen van stereotypieën. Opvallend was dat ook oudere zeugen, met aangeleerde stereotypieën, op voer op basis van perspulp geen stereotiep gedrag vertonen. Dit is des te opmerkelijker, omdat het hier tweede tot zevende pariteit zeugen betreft, waarvan op basis van de huidige kennis wordt verondersteld dat ze eenmaal aangeleerd stereotiep gedrag hun verdere leven continueren.